

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. spalio 28 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Antano Simišio (kolegijos pirmininkas), Donato Šerno ir Algirdo Taminsko, susipažinusi su 2022 m. spalio 21 d. paduotu **ieškovės UAB „Hemp spot“** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. rugsėjo 29 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymu atleisti nuo nesumokėtos žyminio mokesčio dalies arba atidėti žyminio mokesčio mokėjimą,

n u s t a t ė:

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2022 m. rugsėjo 29 d. nutartimi paliko nepakeistą Šiaulių apygardos teismo 2021 m. gruodžio 6 d. sprendimą, kuriuo teismas atmetė ieškinį dėl oro šildytuvų pirkimo-pardavimo sutarties nutraukimo, sumokėtos kainos – 54 633,13 Eur priteisimo, taip pat 20 787,47 Eur baudos, 1452 Eur transportavimo išlaidų, 154,88 Eur ir 314,20 Eur išlaidų už pretenzijas, 762,30 Eur įrangos ištyrimo išlaidų priteisimo, 440,44 Eur ieškinio vertimo išlaidų ir procesinių palūkanų priteisimo iš atsakovės Lenkijos įmonės „PHPU Gizex Sp. Z o.o.“.

Kasaciniu skundu ieškovė UAB „Hemp spot“ prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. rugsėjo 29 d. nutartį ir Šiaulių apygardos teismo 2021 m. gruodžio 6 d. sprendimą, ir perduoti bylą nagrinėti pirmosios instancijos teismui iš naujo.

Ieškovės kasacinis skundas grindžiamas pagrindais, remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktu – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punktu – skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas [CPK 346 straipsnyje](#), bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą bylose, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovės UAB „Hemp spot“ kasaciniame skunde išdėstyti tokie argumentai:

1. Bylą išnagrinėję pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai netinkamai aiškino ir taikė materialiosios teisės normas, įtvirtintas Lenkijos civilinio kodekso 491 straipsnio 1 dalyje, 560 straipsnio 1 dalyje, 561 straipsnio 1 dalyje, 577 straipsnio 2, 3 dalyse, reglamentuojančias, be kita ko, pirkėjo teisę atsisakyti sutarties, esant netinkamos kokybės daiktui. Oro šildytuvų pirkimo-pardavimo sutarties 10 skyriuje nustatyta, kad šiai sutarčiai taikomi galiojantys Lenkijos įstatymai. Ieškovė grindė ieškiniu reikalavimus Lenkijos CK 491 straipsnio 1 dalies norma, kuri nurodo, kad jei viena iš šalių vėluoja vykdyti įsipareigojimus pagal abipusį susitarimą, kita šalis gali nustatyti tinkamą papildomą terminą sutarčiai įvykdyti, o pasibaigus terminui ir sutarties neįvykdžius, ji turi teisę atsisakyti sutarties. Lenkijos CK 560 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tuo atveju, jei daiktas turi trūkumų, pirkėjas turi teisę reikalauti sumažinti daikto kainą arba nutraukti sutartį, išskyrus atvejus, kai pardavėjas nedelsdamas, nesukeldamas didelių nepatogumų pirkėjui, trūkumų turintį daiktą pakeičia kokybišku arba pašalina daikto trūkumus. Pagal Lenkijos CK 561 straipsnio 1 dalį, jei parduotas daiktas turi trūkumų, pirkėjas turi teisę reikalauti pakeisti netinkamos kokybės daiktą tinkamos kokybės daiktu arba jį suremontuoti. Pagal Lenkijos CK 577 straipsnio 2 dalį, garantas įsipareigojimui gali būti sumokėtos kainos grąžinimas, prekių keitimas arba taisymas ir kitų paslaugų teikimas. Pagal to paties straipsnio 3 dalį, jeigu parduodamo daikto kokybei buvo suteikta garantija, kilus abejonėms laikoma, kad garantas privalo pašalinti fizinius daikto trūkumus arba pristatyti prekę be defektų, jeigu defektai paaiškėja per garantijoje nurodytą terminą.
2. Ieškovė, pradėdama naudoti šildytuvus, tikėjosi, kad džiovinami produktai su džiovinimo metu išsiskiriančiais kenksmingais degimo produktais nekontaktuos, arba kontaktuos tiek minimaliai, kad galbūt atitiks ieškovės džiovinamai produkcijai keliamus reikalavimus. Tačiau pradėjus naudoti šildytuvus, priešingai, nei buvo nurodžiusi atsakovė, šildytuvai teršė ieškovės džiovinamas pluoštines kanapes. Ieškovė, sužinojusi, kad šildytuvai dėl esamų defektų teršia jos produkciją žmogaus sveikatai itin kenksmingomis medžiagomis, neturėjo kitos išeities, kaip tik nutraukti sutartį, reikalauti iš atsakovės grąžinti jai už nekokybišką prekę sumokėtus pinigus, bei sumokėti sutartyje numatytas netesybas.
3. Bylą nagrinėjusių teismų vertinimu, ieškovė, pasirinkdama sumontuoti ir naudoti kanapių džiovinimui atsakovės parduotus nekokybiškus šildytuvus, be atsakovės nurodytos papildomos įrangos (ventiliatoriai, prailginti kaminai), be naudojimo instrukcijos ir kitų dokumentų, prisiėmė neigiamų padarinių – sugadintos produkcijos ir prarastos galimybės grąžinti nenaudotą įrangą bei atgauti sumokėtus pinigus – riziką. Tačiau toks teismų vertinimas visškai paneigia garantijos instituto esmę ir prasmę. Lenkijos CK nuostatos neleidžia daryti išvados, kad panaudojus netinkamos kokybės prekę, pirkėjas nebegali remtis daiktui taikoma garantijos apsauga. Lenkijos CK kaip tik yra nustatyta įstatyminė daikto kokybės garantija, kuri reiškia, jog garantijos laikotarpiu pardavėjas turi prievolę užtikrinti daikto kokybę (Lenkijos CK 577 straipsnio 3 dalis). Lenkijos civilinis įstatymas nereikalauja, kad įgyta prekė nebūtų

panaudojama pagal savo tikslingą paskirtį, svarbu nustatyti, kad pirkėjas dėl nekokybiško daikto į pardavėją kreipėsi per garantinį terminą (Lenkijos CK 577 straipsnio 3 dalis). Tuo atveju, jei pardavėjas nedelsiant nepašalina prekės trūkumų ar nepakeičia prekės kokybiška (CK 560 straipsnio 1 dalis, 561 straipsnio 1 dalis), pirkėjas turi teisę savo teisėtus interesus ginti nutraukdamas sutartį su pardavėju ir reikalauti nekokybiško daikto kainos grąžinimo (Lenkijos CK 491 straipsnio 1 dalis, 577 straipsnio 2 dalis).

4. Teismai netinkamai taikė ir aiškino proceso teisės normas, nustatytas CPK 185 straipsnyje, CPK 270 straipsnio 4 dalyje, taip pat nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos dėl proceso teisės normų aiškinimo ir taikymo. Teismai ignoravo aplinkybę, jog atsakovės pristatyta įranga buvo ne tik nekokybiška, tačiau ir neatitiko užsakymo parametru – galingumo bei reikalingos temperatūros, bei neturėjo teisės aktų reikalavimų atitinkančių dokumentų, todėl ieškovė turėjo teisę nutraukti sutartį bei reikalauti grąžinti už prekes sumokėtus pinigus ne tik dėl nustatytų defektų, tačiau ir kitų prekės trūkumų pagrindu. Derinant šalių sudaryto susitarimo sąlygas, šalys buvo sutarusios, kad įrenginių galingumas bus 2400 kW, tačiau ant pačios įrangos pritvirtintoje duomenų lentelėje nurodytas įrangos galingumas tik 2000 kW. Be to, pagal šalių susitarimą, ieškovei turėjo būti pristatyti šilumokaičiai, kurie iki 80 laipsnių Celsijaus sušildytų 50 000 m³ oro per valandą, tačiau šilumokaičiai tokios temperatūros nepasiekdavo dėl per mažo galingumo bei esamų defektų. Pirmosios instancijos teismas savo sprendime ne tik nevertino šios aplinkybės, bet netgi padarė visiškai nepagrįstą ir byloje esančiai medžiagai prieštaraujančią išvadą: „pažymėtina, jog ginčo įranga kitų trūkumų, išskyrus sandarumo trūkumą, neturėjo ir ginčo dėl to byloje nekyla“ (pirmosios instancijos teismo sprendimo 23 punktas). Apeliacinės instancijos teismas taip pat pasisakė tik šildytuvų defektų klausimu, nepaisydamas ieškovės įrodymų, patvirtinančių, jog atsakovė ieškovei perdavė prekes, neatitinkančias ne tik kokybės, bet ir kitų sutartimi sulgtų techninių parametru ir teisės aktuose nustatytų tokio tipo prekėms taikomų reikalavimų. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje pažymėta, kad tuo atveju, kai teismo sprendimo (nutarties) motyvai yra neišsamūs, šis pažeidimas gali būti pripažintas esminiu pagal CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktą, jeigu sprendimo (nutarties) motyvuojamojoje dalyje neatsakyta į pagrindinius (esminius) bylos faktinius ir teisinius aspektus, ir dėl to byla galėjo būti išspręsta neteisingai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. rugpjūčio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-344/2011; 2008 m. kovo 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-38/2008).

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamą tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo. Kasacinio skundo argumentais apie nukrypimą nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos nepagrindžiamas nurodomos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos ryšys su skundžiama teismo nutartimi bei nepagrindžiama, kad byla išnagrinėjęs teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai). Atsisakant priimti kasacinį skundą, prašymas atleisti nuo nesumokėtos žyminio mokesčio dalies arba atidėti žyminio mokesčio mokėjimą nenagrinėjamas, taip pat grąžinama sumokėta žyminio mokesčio suma (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti ieškovei UAB „Hemp spot“ (j. a. k. 304887570) 100 (vieną šimtą) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2022 m. spalio 21 d. AB SEB banke mokėjimo nurodymu Nr. 1413.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Antanas Simniškis

Donatas Šernas

Algirdas Taminskas